

Čertovy skály: kterak spolu svatý Prokop a Florián o kapli válčili

23. 10. 2024 14:35

Několik mohutných skalních skupin z žuly zvané černostudniční či železnobrodská lze spatřit vpravo od hřebenové cesty, která vede od rozhledny Černá Studnice do sedla v Beranech. Říká se jim Čertovy skály.

„V řadě skalních útvarů hledali a hledají lidé tvary lidí či zvířat nebo nějakou symboliku. Tak také vznikaly příběhy o některých místech, které se vyprávěly napříč generacemi. Ani čertovy skály nejsou výjimkou,“ uvedla Květa Vinklátová, náměstkyně pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Libereckého kraje.

Podle lidového podání jsou skály dílo pekelníků. Když se totiž v nedaleké Zásadě rozhodli kdysi postavit kapli, dohadovali se, koho zvolit jako jejího patrona. Zda svatého Floriána, patrona proti požárům, nebo svatého Prokopa, jenž zkontroloval čerta. Zvolili svatého Prokopa a hned začali kopat základy. Rozzlobený svatý Florián jim pak při stavbě činil nejrůznější protivenství.

Svatý Prokop nelenil a v noci poslal svého čerta do Frýdlantu pro kámen na stavbu. Čert s velikánskou fúru kamení na zádech letěl zpátky, avšak strašný nečas, způsobený svatým Floriánem, zapříčinil, že čert kameny neudržel a část upustil. Vzniknuvším skalám se pak říkalo Čertovy skály.

Florián pak rozdělal na východě obrovský oheň, který viděli kohouti v Zásadě a hned začali kokrhát. A tak čert musel i zbylé kamení upustit a rozsypal ho od Černostudničního hřbetu až k Hutí. Ale ze Zásady to měli ke kamení už blízko, a tak kapli postavili. Čertovy skály už zůstaly ve starých zkazkách sídlem pekelníků.

Nejraději prý sedávali na skále zvané Čertova kovadlina či Čertovo kladivo a sledovali okolí.

Když kolem chtěl někdo projít do kostela v Držkově, ke kapli v Zásadě nebo na opačnou stranu do smržovského kostela, házeli po něm z vrcholku kameny a zaháněli ho zpět. Aby se poutníci kamenům vyhnuli, chodili podzemními chodbami, které začínaly nedaleko skal. Jednou prý smržovský sedlák dokonce přechytračil čerta, se kterým se vsadil, kdo má větší sílu. Zatímco čert mačkal v ruce kus žuly, sedlák zmáčkl namísto kamene hrudku tvarohu, až mu z ruky začala téct syrovátka. Čert se zhrozil tak velké síly a sedlák vyhrál hromadu zlatáků.

V Čertových skalách měla nějakou dobu úkryt i skutečná postava – známý severočeský lupič Josef Kögler, původně kameník v lomu na Černé studnici. V říjnu 1893 zde oloupil ženu vracející se ze záložny o 84 zlatých a střelil ji, naštěstí ne smrtelně, do obličeje. Zdejší skalní sluj se dodnes nazývá Köglerovou jeskyní. Nejspodnější z Čertových skal, zvaná Huškova, skrývá na jedné ze svých stěn kříž, letopočet a monogram. Na onom místě se v roce 1875 zastřelil smržovský lesník Anton Huschek.